

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет образотворчого мистецтва та реставрації

Спеціалізація сценографія та кіносценографія

Освітній ступінь: бакалавр

Керівник курсу Маслобойщиков С. В.

Проект театральної сценографії для п'єси Генріка Ібсена «Пер Гюнт»

Дипломна робота студентки 4-го курсу
Єфанової Дар'ї

Київ - 2023

Анотація

Головне питання п'єси: Що означає бути самим собою, а що означає бути задоволеним самим собою? У тексті п'єси дана відповідь така: «Виразити собою лише те, що виразити тобою хотів Хазяїн» (тобто Бог). А бути задоволеним собою означає відмовлятися від дійсності, підміняючи її своїми фантазіями та ідеалізованими прагненнями, вважати саме їх за становлення «самого себе». Пер Гюнт суцільно перебуває в світі ідеалістичних фантазій, уявлень про себе, в світі своїх прагнень, бажань і мрій. Грубо кажучи, він перебуває у своїй суб'єктивності реальності, породженій своїм розумом. Натомість, бути собою це бути чимось поза собою, мати втілення себе у світі матеріальному, як результат твоїх справ, твоїх дій. Власне, саме тому єдина ниточка, за яку хапається Пер Гюнт – це жінка, Сольвейг. Це єдине що він здобув поза собою. Його порятунком стає Сольвейг – єдине в чому він насправді існує поза собою.

У моєму сценографічному рішенні за основу взято образ старої фотокамери, зокрема її частину – фокусувальний міх. Декорація являє собою приблизну модель цієї деталі старих камер та має два входи (портали) – великий та малий. Фактично декорація являє собою тунель, який звужується та зменшується від великого до малого порталу. Причому за рахунок того, що рамки порталів мають колеса та розміщені на рельсах, а самі стіни тунелю мають структуру гармошки, тунель зданий скорочуватися по своїй довжині, та рухатися по сцені. Сама ця конструкція має бути розміщена на колі, що надає змогу обертати декорацію, відповідно відкриваючи глядачу види з боку як малого, так і великого порталу. Також тунель має середній портал, який має проріз у своїй верхній частині крізь який у так звану камеру можуть вставлятися слайди фотоматеріалу, так звані дагеротипи. Самі дагеротипи – це напівпрозорі матові пластини, кожна з яких асоціюється з певним життєвим сюжетом Пера Гюнта.

П'еса за моїм задумом має розвиватися з кінця – з моменту коли Пер Гюнт зустрічається із Майстером Гудзиків, і Пер Гюнт має довести йому що за своє життя він був «самим собою». Подорож Пер Гюнта своїм життям у пошуках свого істинного «Я» починається коли Майстер Гудзиків запрошує Пера Гюнта зайти до малого порталу. Після того як Пер Гюнт проходить крізь портал, тунель камери починає «розкриватися» подовжуючись та коло сцени починає обертатися доки Пер Гюнт прямує цим тунелем. Таким чином глядач бачить як Пер Гюнт з'являється перед ним вже з великого порталу. Тим часом у середній портал вставляється перший дагеротип, обмежуючи Перу прохід назад і утворюючи новий простір між середнім та великим порталом – простір невеличкого театру, де завдяки зміні дагеротипів та дійових осіб змінюються сцени життя Пера Гюнта через різні вистави цього новоутвореного маленького театру. Оскільки дагеротипи матові та трохи просвічуються, не можна крізь них чітко побачити що відбувається за ними, але можна бачити силуети та неясні контури, які натякають на інший світ, який знаходиться поза цим театром. Зокрема, у тому просторі поза театром, зі зворотного боку малого порталу, на Пер Гюнта завжди чекає Сольвейг і лиш тільки в кінці п'еси Пер нарешті може повністю пройти крізь тунель вільний від дагеротипів, повернувшись до вихідної точки та нарешті дістатися до Сольвейг, яка і є втіленням його власного буття.

Костюми також мають елементи, пов'язані зі світом фотографії. Костюм Принцеси Тролів – це сукня, пишний поділ якої має багато шарів складок, у яких заховані об'єктиви фотокамер, що наче безліч очей спостерігають за персонажами, і також здатні світити променями. А костюм східної принцеси Анітри утворений багатьма спалахами зі старих фотокамер – вона також здатна керувати цим світлом, і засліплювати тих чи інших персонажів, доки сама не згасне. Костюм Майстра Гудзиків – це темний балахон, із великим капюшоном, який водночас є і воротом. Ним персонаж може накривати камеру як це робили старі фотографи темною тканиною під час створення знімків. Адже Майстер Гудзиків - головний «фотограф» який спостерігає та фіксує життя Пера Гюнта. Костюми Пера Гюнта та Сольвейг є парними – в них простежуються спільні елементи дизайну та кольори, зокрема оборки зі спідниці Сольвейг зустрічаються у плащі Пер Гюнта.

